

Előfizetési díj:

Negyedévre	2 kor.
Félévre	4 kor.
Égész évre	8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.M megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egylet,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Clu

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egylet,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egylet,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljujhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó- Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egylet,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv déki Kerékpár-Egylet,
Veszprémi Torna-Egylet,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A katonai gyakorlatok az iskolában

A negyedszázaddal ezelőtt megindult testnevelési reformmozgalomnak egyik szép elve volt, hogy az ifjúságot minden lehető katonai gyakorlatokkal kell már az iskolában is edzeni, A miniszterium pártfogása mellett a mozgalom annyiban sikerrel is járt, hogy már az első tornaversenyen a katonai rendgyakorlatokban az iskolák sikerült versenyben mérkőztek; később a testgyakorlati utasításban már méltó helyre került a katonai gyakorlatoknak e nemé. A fegyverfogásokra akkor sem fektetett senki sem súlyt, azóta sem óhajtja egy szakember sem meghonosítani az iskolában. De már a céllövészetet a reformmozgalom megindító hangosan követelték, de izgatásuknak az ellenfelek mosolyán kívül mi eredménye sem lett.

Szemere Miklós egyedüli érdeme, hogy az eszme nem mult ki, hanem szép fejlődést ért el. Az ő áldozatkészsége, fáradhatatlan munkássága az ifjúsági céllövészetet már is magas fokra emelte. Ugyde Szemere működése és áldozatkészsége főleg csak az egyetemi ifjak körére terjedhet ki, sőt csak is a főváros ifjai gyakorolhatják magukat remekül berendezett lövőházában. A vidék millió és millió ifjának sehogy sincs módjában a céllövészetet gyako-

rolni; már pedig a nemzet harcképességére ez épen semmi vagy nagyon csekély befolyással lesz az, ha különben is tisztí karddal viaskodandó egyetemi ifjak kitűnő céllövőkkel válnak.

Első teendő tehát az lenne, hogy a középiskolák tanulói módot találjanak a céllövészet gyakorlására. Ugyde itt mindjárt kijelenthetjük, hogy ez a hadügyi kormány támogatása nélkül lehetetlen dolog. Lehetetlen pedig azért, mert sem a tanulók, sem az iskolafenntartó hatóságok nem bírnák meg a céllövészet költségeit. Tudni kell ugyanis, hogy a katonai karabély 90 korona, a gyalogsági fegyver 100 korona, egy—egy töltény 16 fillér. De ha meg is szereztük az eszközöket, hol van a lövölde, hol veszély nélkül lődözhetünk.

Azután azzal is legyünk e lapok hasábjain tisztában, hogy az iskolai testnevelésnél a legelső cél az általános egészséges és ügyes testképzés, nem pedig a katonai szakszerű képzés, mert anélkül ez sem haladhat előre. Így hát az iskola az oktatási kormány költségein belül nem áldozhat sokat a katonai célokért. Hisz tudjuk, mily sok a tenni való még a tornatermek építése, játékterek létesítése körül.

De ezen ellenvetések csak arra való, hogy a legfontosabb kérdést ne terelje háttérbe a különben nagyon fontos céllövészet. De azt is hangsúlyozni kell, hogy az általános

nemzeti harckészség emelésére még avval sem tettünk meg mindent, ha a középiskolák összes tanulóinak módot nyújtunk a céllovás gyakorlására, mert a fegyvert mégis csak a nép gyermekei fogják a harcban elsütni. Ha a falusi ismétlő iskolák legényedő növendékeinek módot tudunk nyújtani a céllovászetben, úgy már sokat tettünk. De hogy ez hogyan volna kivihető, és mily áldozatba kerülne, azt igazán nehéz volna megmondani. Ezt sem azért mondjuk, hogy a lehetetlenséget belátrók, hanem hogy a közelebbi és fontosabb célt nem szeretnők veszélyeztetni a távolabbi és most kevésbé fontosért.

Különben is a mi iskolai testgyakorlatunk valóságos mixtum kompozitum, melynek gyakorlására az iskola kellő időt sem ad, hogyan birtatjuk majd meg a heti céllovászetett is* Ugy halljuk, hogy a honvédelemi miniszterium hajlandó az iskolai céllovászet támogatására. Ám próbáljuk meg egyes iskolákban a céllovászet behozatalát, de csak úgy, hogy a rendes tornaoktatás mibe sem szenvedjen hátrányt.

Már a szertornázás számos szere a szabad és rendgyakorlatok tömege, a játékok és a népies gyakorlatok gazdagsága is a fiatal tornatanárt zavarba hozzák; most ezekhez fog-nak járulni az új svéd-szerek és gyakorlatok, a céllovászet, majd a harcászati gyakorlatok, az uszás, korcsolyázás, vivás stb. stb. Mit csináljunk ezekkel hetenkint két³/₄ órán?

Ami tornatanítási utasításunk maga is időt kíván, hogy a gyakorlat alapján elbírállható legyen; várjunk egy keveset az ujtásokkal! ismételve kijelentjük, hogy nem szólunk a céllovászet ellen, csak azt a pénzt, időt és fáradságot, mit erre akarnak sokan fordítani, inkább szeretnők a rendes testgyakorlati oktatásra szentelve látni.

Ma minden iskolának lesz használható, fűt-hető tornaterme, közelfekvő játéktere, ám épít-sük a drága lövöldéket.

K. B.

* E felfogást mi nem helyeselhetjük; legyen bármilyen sok a testgyakorlat majd alkalmazkodik az iskola az adott körülményekhez.

Szerk.

A mindennapi testgyakorlat.

Csodálkozunk azokon a szép eredményeken, melyeket a külföld a testgyakorlatokban elért, sőt sokan lehetetlennek is tartják, hogy mi valaha odáig juthasunk. Pedig épen nem csodálatos, hogy más nemzetek úgy tulszárnyalnak e téren is. — Az az élet, mely nálunk az iskoláktól az egyletekig a testedzésben van, a külföldi mellett halál.

A tanuló ifju, a heti két órai tornaórában egészben véve egy órát tornázva, azt hiszi, hogy ily munka mellett erősödni fog. Minden héten egy órai testgyakorlat! De ugyan hát mit tudjon felmutatni akkor az ifjuság? — Az ép, erős testü gymek nem fog talán elgyengülni, de a gyenge épen nem erősödik meg.

Az iskolai tornázás után aztán talán minden századik, dehogy, minden ezredik ifju lép be valamely testedző egyletbe. — Azt hinnénk, hogy legalább e kevesen úgy edzik testüket, a mint a leghelyesebb. Épen nem! mert már az egyletek berendezése is olyan, hogy hónapokra szünetelnek a tagok a testedzésben.

Belép az ifju valamelyik csónakázó-egyletbe és dolgozik erővel, míg jó idő van, de ha esik, vagy befagy, úgy minden testmozgása a napi sétából áll. Így van igen sok korcsolyázó, vivó, uszó, ki csak az évnek a gyakorlatnak megfelelő szakában edzi magát. Ugy hogy az egyletek névsorán is meglátszik, hogy nálunk vajmi kevesen edzik folytonosan testüket. Majd minden testgyakorló egyletben más meg más tagok vannak. Alig találni pár olyat, ki 2—3 egyletnek tagja volna. Így aztán, hogy lehessen valamiféle eredményt is felmutatni, ha a pár hónapi munkát félévi szünet követi.

Mindennapivá kell tenni a testgyakorlatokat, mert máskép mire sem megyünk. Azok a testgyakorlati egyletek, melyekben az erősödést legalább másodnaponkint az egész évben elősegíthetik a tagok, a legjobb eredményt mutatják fel. Ilyenek a torna, atletikai egyletek. Míg a korcsolyázás, evezés, velocipédézés és vivás azért maradnak úgy hátra, mert sok szünetet engednek a gyakorlatokat üzöknek, mely időt az illetők nem töltik be más testedzési móddal. Minden csónakázónak, uszónak, vivó és velocipédézőnek be kell állnia a torna- vagy az atletikai egyletbe, hogy a testedzésben ne legyen kénytelen szünetelni egy napot sem.

Nálunk az a felfogás uralkodik, hogy a másodnapi testgyakorlat a legüdvösebb és a mindennapi már egészségtelen is. Azt hiszem, hogy az olyan erős testmozgások, melyeneket sokan másodnaponkint végeznek, károsak lennének minden nap végezve, sőt károsak így is. Hanem a mindennapi mértékletes izomműködés nem csak nem káros, de okvetlen szükséges is a folytonos erősítéshez. A gyomor működése és általán az egész test élete rendszeresebb lesz a min-

dennapi testgyakorlatokban. Tulságos erős gyakorlatokat folytonosan üzni természetesen nem szabad. Attól különösen óvakodjunk, hogy minden nap a végső lehetőleg kifárasztjuk magunkat. A magyar természet pedig épen az ily végső erőig szeret dolgozni, ha egyszer kedve jött a munkához.

A legnagyobb ellenvetése a munkás középosztály embereinek a mindennapi testedzés ellen az, hogy nincs rá idejük. És igazuk van, ha a gyakorlatokat nem szórakozásnak, testedző mulatságnak tekintik, hanem fárasztó munkának. Mert az esti időben mindenki szakíthat magának egy órát egészsége megőrzésére. Nem mondjuk, hogy lehetséges a szegényebb ifjunak a versenyekre való hosszú és költséges traininget is üzni, de végre is bármely testgyakorlat mellett is a verseny és rá való készülés csak másodrangú dolog és első a testerősítés, erre pedig mindenkinek jut idő.

Ha valaki nem elég gazdag, hogy az évszakoknak megfelelő különféle testedzési módokat mind üzhesse, úgy legokoszerűbben a torna- és athléta-gyakorlatokat választja mindennapi erősítőül. És mert hogy egyleteinkben mindkétmű gyakorlatok egyformán üzhetők, mindegy, bármelyik egyletbe lépünk is be.

Az az ifju aztán, ki mindennap mértékletes testmozgásokat végez, bátran versenyre kelhet a külföldiekkel. A csónakász a télen korcsolyázzék, vivjon, tornázzék, boxoljon, ép így az uszó is. Viszont a vivó a nagy melegekben a vizen erősítse izmait. És hogy így az egyik egylet tagja könnyebben, kevesebb költséggel lehessen más testgyakorlati egylet tagja is, bizonyos engedményeket kellene a különféle egyleteknek tagjaikkal szemben kivinni. Így például, ha valaki már tagja egy ily egyletnek, a másikba való belépésnél ne kelljen beiratkozási díjt fizetnie. Vagy hol különben sincs beiratkozási díj, ott a tagdíjat le kell szállítani. Szóval, minden áron meg kell könnyíteni az egyletekbe való lépést. Ezzel nem csak minden egylet nyer, de az egész testedzési ügy. A dolog bizonynyal nem fog oly könnyen menni, mint az ember előre gondolná, mert nálunk az egyletek nagyon távol állnak egymástól.

Iskolák, főiskolák.

A B. E. A. C. szakosztályai. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club november 12-én Kelemen Kornél elnöklésével tartott választmányi ülésén a következőképpen választotta meg a szakosztályok vezetőit és előadóit:

Athlétaikai szakosztály: Speidl Zoltán dr., Holics Rezső; torna-szakosztály: Rusz Imre, Poór Iván; vivós szakosztály: Palotai Kovács Károly, Mihályi György; football-szakosztály: Kisfaludy Árpád, Mamusich István; tennisz-szakosztály: Kelemen Kornél, Garam

Jenő; ezéllövő-szakosztály: Karafiát Jenő dr., Denghy János; uszó-szakosztály: Tamedly Mihály.

A gyermekvívás mint testnevelés. A hidegebb idő beálltával a szabadtéri testgyakorlatok szünetc és a vívás ideje köszönt be. Kétségtelen, hogy a fejlődő gyermeknek és az ifjuságnak keresve sem találhatunk egészségesebb és nemesebb szórakozást, mint a vívást. A mellett, hogy az egész testet a legharmónikusabban fejleszti, egyuttal mint lélek- és jellemképző nevelési tényezőnek is fölötte fontos a szerepe. Külföldön már rég modern alapokra helyezték az ifjuság testi nevelését, amelynél a vívás igen fontos szerepet játszik. Hazánkban Fodor Károly műegyetemi vívómesternek köszönhetjük, hogy az ifjuság testi nevelésében változás észlelhető és az ő nagy agilitásának tulajdonítható, hogy ma már a gyermekek százai részesülhetnek egészséges és észszerű testnevelésben. Fodor mester vívótermeiben (Koronaherczeg-utca 3. és Andrássy-ut 88.) a gyermektanítványok száma évről-évre nagyobb lesz, ami kétségtelen jele a szülők megelégedésének és bizalmának.

Torna, athletika, vívás

Felsőmagyarország atlétikai bajnokságai. A Nyiregyházi Torna- és Vivó Egylet mult vasárnap tartotta országos atlétikai versenyét. A versenyzőket a rendkívül hideg időjárás és az orkánszerű szélvihar gátolta képességük teljes kifejtésében. Felsőmagyarország súlydobás és gerelyvetés bajnokságát Mudin Imre, a Debreczeni T. E. ezen kiváló klasszisu atlétája nyerte meg és különösen a súlydobásban nagyszerű eredményt ért el.

A verseny sikeres rendezése körül Szabó alelnök, Nagymáhté A. dr. titkár és Bede művezető buzgólkodtak. A MASZ.-et Rudolfi Imre (Debreczeni T. E.) képviselte.

A Kolozsvári Athletikai Club versenye. A Kolozsvári A. C. mult vasárnap első országos atlétikai viadalát rendezte a kolozsvári sportkedvelő közönség érdeklődése és részvétele mellett.

A részletes eredmény a következő:

Távolugrás helyből.

1. Somodi András (KEAC.) 289 czm.
2. Retser Béla (KAC.) 278 czm.

Súlydobás

1. Dávid Mihály (BBTE.) 11.95 m.
2. Veress Lajos (KEAC.) 11.30 m.

Magasugrás.

1. Szegedy Géza (KEAC.) 168 czm.
2. Kováts Nándor (BBTE.) 158 czm.

Diszkoszvetés.

1. Veress Lajos (KEAC.) 35.01 m.
2. Dávid Mihály (BBTE.) 34.45 m.

Füleslabda-dobás.

1. Oderszky Ferencz (III. ker. TVE.) 24 m.
2. Csalótzky Károly (BBTE.) 22.90 m.

Távolugrás.

1. Kováts Nándor (BBTE.) 6.27 m.
2. Szegedy Géza (KEAC.) 5.96 m.

Füleslabda-hajítás.

1. Csalótzky Károly (BBTE.) 47.70 m.
2. Erődi Béla (Postás) 47.36 m.

Gerelyvetés.

1. Paulin János (III. ker. TVE.) 39.27 m.
2. Vétzy Viktor (KAC.) 36.63 m.

A délelőtti füleslabda-előmérkőzésben a BBTE. csapata győz a Kolozsvári A. C. csapata ellen félidőben 4:1. A második félidőtől a KAC. az idő előrehaladottsága miatt visszalép.

Marathon-futás az olimpián. A jövő évi olimpiai verseny-tervezet első összeállításakor a Marathon-futás nem volt felvéve a programba, mert eleinte lehetetlennek tartották, hogy a Stadionig vezető élénk forgalmu utakon a rendőrség a Marathon futást megengedje. A világ minden részéből jövő nyomások következtében az olimpiai bizottság végre is megpróbálkozott s pedig sikerrel. E versenyre új szabályzatot dolgozott ki az AAA., melyből részleteket, újszerűségénél fogva, alább közlünk.

A Marathon verseny távja 40 km. s nyilvános utakon rendezi az AAA. Az utolsó kört a Stadionba kell megtenni.

Minden versenyzőnek a nevezésével együtt orvosi bizonyítványt kell beküldenie, mely igazolja, hogy az illető egészségének veszélyeztetése nélkül részt vehet a versenyen.

Bármely versenyzőnek azonnal fel kell adnia a versenyt, ha a kísérő orvos úgy rendeli.

A verseny tartama alatt senkisémet vehet magához erősítő szereket, mert ez diszkvalifikálást von maga után.

Minden versenyző két kísérőt vihet magával, kik karjaikon ugyanazon számot viselik, mint az illető versenyző.

A kísérők nem szerepelhetnek mint pace marker-ek.

A verseny startja valószínűleg az angol király windsor-i kastélyánál lesz s az utvonal Eton és Harrow e két világhírű iskola mellett fog elvonulni.

Birkózás. A téli idény beálltával a Magyar Athletikai Club működése a Margitszigetről az athléták kényelmes városi helyiségébe, a Nemzeti Lovardába terelődik. A vivás már egy hónap óta folyik ott s most kezdetét vette a birkózás is. A birkózás az idén is Tatics Péter dr., a kiváló amatőr gentleman mester személyes vezetése alatt folyik, aki a múlt évi működésének sikerén felbuzdulva, hatalmas programot dolgozott ki. A MAC. tavaly kifejlődött értékes junior birkózó gárdája az idén nagy reményekre jogosító új erővel gyarapodott, akik előreláthatólag méltón fogják képviselni a kék-sárga színeket a tél erősnek ígérkező szezonján át. A birkózás kedd, csütörtök s szombati napokon d. u. 6 - 9 óra között folyik a Nemzeti Lovardában.

Magyarok a jövő évi olimpián. A jövő esztendőben a nagy olimpiai versenyeket Londonban tartják meg. A Magyar Athletikai Szövetség, valamint a Magyarországi Testedző Egyesületek Szövetsége kebeléből alakult bizottság már kidolgozta az olimpiai versenyeken való részvétel egyöntetű szabályait, amelyeket jóváhagyás végett Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter elé terjesztettek. A hogy a szabályok elnyerték a miniszteri jóváhagyást, a két szövetség megállapítja a részvétel módozatait. Magyarország athlétái és tornászai ugyanis imponáló módon akarnak részt venni a jövő évi olimpiai versenyen. A miniszter által kinevezendő bizottság elnöke — mint értesülünk — Muzsa Gyula országgyűlési képviselő lesz, aki a magyar athlétikai sportok fejlesztése körül kiváló érdemeket szerzett és már két olimpiai versenyre vitte Magyarországot athlétáit.

Athletikai viadal. A Magyar Athletikai Club múlt vasárnap délután tartotta margitszigeti sporttelepén idei szebbnél-szebb sikereket felmutató athlétikai működése méltó befejezéséül, évzáró athlétikai viadalát, amelyben a Magyar Athletikai Szövetség csaknem minden számottevő athlétája résztvett. Jelentősebb eredményeket értek el: Lovas Antal (BAK), aki a két angol mérőföldes síkfutásban minap elért saját országos rekordját javította meg 10 percz 34³/₅ mp.-re és Szende Andor (MAFC). akinek rekordjavítási kísérlete a helyből való távolugrásban sikerrel járt, amennyiben 3.04 méterre javította meg az eddigi saját országos rekordját. A versenyek legnagyobbbrészt handicap számokból állottak.

Labdarugás.

Gróf Apponyi levele a labdarugó-szövetséghez. A magyar Labdarugók Szövetsége Apponyi Albert gróf kultuszminisztert tudvalevőleg tiszteletbeli tagjává

választotta. Apponyi gróf most az itt következő érdekes levélben mondott köszönetet a megválasztásáért:

A Magyar Labdarugók Szövetségének!

A Magyar Labdarugók Szövetségének tiszteletbeli tagjává történt megválasztásomról szóló okiratot, rendkívüli elfoglaltságom miatt, sajnálatomra nem vehettem a szövetség küldöttségétől személyesen át; ez uton mondok tehát őszinte köszönetet, a megtiszteltetésért.

Áthatva a testnevelés fontosságának tudatától és jól ismerve azt a történelmi tanulságot, hogy csak a testileg is egészséges és erős nemzetek képesek szellemi és erkölcsi téren is, nagy és marandó alkotásokra; mindenkor kedves kötelességemnek ismerem a testnevelés ügyét, a hazai ifjúság érdekében a rendelkezésemre álló eszközökkel támogatni.

Szívből üdvözlöm a Magyar Labdarugók Szövetségét és kívánom, hogy törekvéseiket és buzgó munkálkodásukat siker koronázza.

Hazaftui üdvözlettel

Apponyi.

A bajnokság állása. Az első helyet állandóan a Magyar Testgyakorlók Köre okkupálja, a melynek még a Typographia és a B. T. C. a hátralevő két ellenfele. A Magyar Athletikai Club egy pont hátránnyal a második helyen áll és még a Törekvessel és a B. A. K.-al kell mérkőznie, a harmadik helyre a B. T. C., F. T. C., B. A. K. és az U. T. E. jöhet; a négy csapatot csak egy-egy pontkülönbség választja el egymástól és egyelőre teljesen bizonytalan, hogy a hátralevő két fordulóban melyik csapat szerzi meg magának a legtöbb pontot. A három utolsó helyen szereplő csapatnak már csak igen kevés a reménye, hogy előbbre kerüljön.

A bajnokság állása most a következő:

Magyar Testgyakorlók köre	(2)	11	pont
Magyar Athletikai Club	(2)	10	"
Ferenczvárosi Torna-Club	(1)	8	"
Budapesti Torna-Club	(2)	7	"
Ujpesti Torna-Egyesület	(2)	6	"
Budapesti Atlétikai Klub	(2)	6	"
Fővárosi Torna-Club	(1)	3	"
Törekvés Sport-Egyesület	(2)	3	"
Typographia Sport-Club	(2)	2	"

Tíz éves jubileumi mérkőzés. A Budapesti Torna Club — I. Vienna FC (Wien) 2:2 eldöntetlen.

Mult vasárnap délután a millenáris pálya tribünjeit megtöltő közönségnek ünnepi aktusok szemlélésében volt része. Az első nemzetközi mérkőzés tíz éves jubileumát ünnepelte nemcsak a Budapesti Torna Club, hanem vele együtt a Magyar Labdarugó Szövetség is.

A vasárnapi ünnep, melyre a BTC a bécsi I. Vien-

nát hívta meg, gyönyörű, a football-játéknak legmegfelelőbb őszi időben vette kezdetét. A Magyar Labdarugó-Szövetség tisztikara és a BTC választmánya bevonult a pályára, hol Kárpáti Béla, a MLSZ elnöke, magas színvonalu beszédben a nap jelentőségét méltatta és az egész szövetség nevében köszönetet mondott a BTC-nak a multban kifejtett tevékenységéért. Szavaira Iszer Károly, a BTC II-od elnöke, válaszolt, biztosítva a szövetséget arról, hogy a BTC a jövőben is minden igyekezetével azon lesz, hogy mind a szövetség mind pedig a nagyközönség elismerését kiérdemelje. Majd Maleczky Román szövetségi főtitkár sipjelére Kárpáti elnök a „kick off“-ot rugta, amit a BTC játékosai háromszoros „éljen“-nel fogadtak. És ezzel megindult football-sportunk a legközelebbi jubileum felé.

Csak ezen ünnepi ceremóniák után kezdődött a játék.

A magyar footballsport történetéből. A magyar labdarugó-sportot tudvalevőleg a Budapesti Torna-Club alapította meg 1897. február 7-én Iszer, Stobbe és Ray kezdeményezésére megalakult az első magyar football-csapat, amely eleinte csupán önmagára utalva próbálkozott sportköreinkben a labdarugásnak híveket szerezni. A B. T. C. társ-egyesületei közül egyik-másik ugyan megpróbálkozot az új sportág kultiválásával, azonban rövid idő mulva abbahagyta s a B. T. C. ellenfél hiányában külföldi csapatok meghívásával akarta footballistáinak ügyességét és erejét fokozni. Kapóra jött a bécsiek akkortájt legkiválóbb két csapatának, a Vienna Cricket and Football-Clubnak és a I. Vienna Football-Clubnak meghívása, amelyek közül a B. T. C. egyelőre a Kriketterekét fogadta el s a I. Viennáét a következő esztendőre halasztotta. A Kriketterekkel való mérkőzés október utolsó vasárnapján gyenge érdeklődés mellett, de óriási erkölcsi sikerrel folyt le. A B T C. ugyan 2.0 arányban vereséget szenvedett, azonban azzal a mérközéssel meghódította a footballnak a magyar sportköröket. S míg az első match alkalmával még alig 25—30 ember üzte a footballt, ma már ezren meg ezren játszzsák a szép sportot, s nagy tekintélynek örvendő hatalmas sportszövetség, a Magyar Labdarugók Szövetsége intézi a magyar footballsportnak sorsát.

A Kolozsvári A. C. veresége. A Kolozsvári Athletikai Club mult vasárnap tartotta harmadik mérkőzését a Kolozsvári Vasutas Sport-Clubbal. Az első két alkalommal a K. A. C. óriási fölényvel verte a vasutasokat; a vasárnapi match szenzációs eredménnyel végződött, a mennyiben a vasutasok megerősödött csapattal álltak ki és mindvégig izgalmas játék után sikerült nekik a Kolozsvári A. C.-ot 3:2 arányban legyőzni. A mérkőzést nagyszámu közönség nézte végig. A birói tisztet Kunthner Róbert tanár vezette.

Magyar győzelem bécsi lapokban. A „Neue Freie Presse” mult hétfői esti lapja a magyar—osztrák szövetségi mérkőzésről, amely tudvalevőleg a magyarok 4:1 arányu győzelmével végződött, a következőket írja:

„A bécsiek, habár a WAC és a Kriketterek játékosai a csapatból hiányoztak, állandóan fölényben voltak és a gyors iramban lefolyt mérkőzés első felidejében már 2:1 arányban magukhoz ragadták a vezetést, hogy győzelmüket a második felidőben rugott újabb goalal biztosítsák.”

Felsőmagyarország kerületi bajnoksága. (Eperjesi Torna- és Vivó-Egyesület—Kassai Atlétikai Club 5:0) A két agilis vidéki egyesület vasárnap délután Eperjesen játszotta le bajnoki mérkőzését, mely ugyan az ETVE nagy goalarányu győzelmével végződött, de különösen az első felidőben a Kassai AC. is meglepően jól tartotta magát. A mérkőzést különben a vasárnap beállott hideg időjárás is erősen befolyásolta. Vámos Soma (Fővárosi TC.) kitűnően bíraskodott.

A szövetségi csoport eredményei. A Magyar Labdarugó Szövetség válogatott játékosai eddig 16 mérkőzést játszottak a következő eredményekkel:

1901. ápr. 11. Richmond AFC. ellen veszített
4 : 0.

1901. ápr. 13. Surrey Wanderers ellen veszített
5 : 1.

1902. okt. 22. osztrák válogatottak ellen veszített
5 : 0.

1903. április 5. prágai válogatottak ellen győzött
2 : 1.

1903. június 11. osztrák válogatottak ellen győzött
3 : 2.

1903. okt. 11. osztrák válogatottak ellen veszített
4 : 2.

1904. június 2. osztrák válogatottak ellen győzött
3 : 0.

1904. okt. 2. osztrák válogatottak ellen veszített
5 : 4.

1905. ápr. 9. osztrák válogatottak ellen eldöntetlen
0 : 0.

1906. ápr. 1. prágai válogatottak ellen eldöntetlen
1 : 1.

1906. okt. 7. prágai válogatottak ellen eldöntetlen
4 : 4.

1906. nov. 4. osztrák válogatottak ellen győzött
3 : 1.

1907. ápr. 7. prágai válogatottak ellen győzött
5 : 2.

1907. május 5. osztrák válogatottak ellen veszített
3 : 1.

1907. okt. 6. prágai válogatottak ellen veszített
5 : 3.

1907. nov. 3. osztr. válogatottak ellen győzött
4 : 1.

Füleslabda-bajnokság. Az első izben kiírt füleslabda-bajnokság nevezései várakozáson felül sikerültek. Benevezett Budapestről a B. T. C., a B. B. T. E., a Póstások és a III. ker. T. V. E. két-két csoportot, egyet a bajnokságra és egyet a szövetségi díjra. Vidékről a Kassai Ak. S. E. és az Eperjesi T. V. E. két-két csoportot, továbbá a Debreczeni Ak. A. C., a Pozsonyi T. E., a Magyaróvári Ak. A. C., a Székesfehérvári T. C., a Soproni T. E., az Aradi T. E. és a Kolozsvári A. C. egy-egy csoportot. A benevezések alapján már ez évben három kerület lesz felállítható: a budapesti, az északi (Kassa, Eperjes, Debreczen) és a dunántuli (Pozsony, Székesfehérvár, Sopron és Magyaróvár). A kerületek bajnoki csapatai a pünkösdi tornaünnep alkalmával találkoznak, ahol Magyarország bajnoki címéért és a szövetség vándordíjáért fognak küzdeni.

Uzás, evezés.

Magyar uszók győzelme Bécsben. Sheff Ottó világ-bajnok és Zachár Imre találkozását, illetőleg Ausztria 500 méteres uszásbajnokságának lefolyását hetek óta a legnagyobb izgalommal várták a magyar és az osztrák sportkörök. A bajnokság a Wiener Schwimm-Club Austria nemzetközi uszóversenyén eldőlt és Scheff Ottó győzelmével végződött.

A verseny lefolyása rendkívül izgalmas volt. 420 méterig állandóan Hajós vezetett, nyomon követve a közvetlenül egymás mellett haladó Zachártól és Shefftől.

A mell- oldal- és magyaruszásból álló Diana vándordíjat sikerrel védte meg a Ferencvárosi T. C., bár ha Hornungot nem diszkvalifikálták volna, a vándordíjat a Magyar Testgyakorlók Köre nyeri meg. A fél angol mértföldes versenyt Domonkos óriási fölényrel nyerte.

Győzelmet aratott a Testgyakorlók staféta-csapata a négyes staféta-versenyben, a rövid távon $2\frac{1}{5}$ másodpercczel győzve le az utána beérkezett I. W. A. S. C.-ot.

Téli uszóverseny. A Magyar Testgyakorlók Köre szokásos téli nemzetközi uszóversenyét december 8-án, vasárnap este $\frac{1}{26}$ órakor tartja a Rudasfürdő uszócsarnokában a következő sorrenddel:

Staféta-verseny ötször 40 méter, 100 méteres melluszás főverseny, buváruszás 40 méter (idő ellen), hölgyek versenye 100 méter, 100 méteres főverseny, 100 méteres hátuszás főverseny, gyermekek staféta-versenye háromszor 40 méter (14 éven aluliaknak), 400 méteres handicap, 200 méteres melluszás handicap, 200 méteres főverseny, 100 méteres oldaluszás főverseny, plunging handicap, 80 méteres handicap, vegyes uszás egyéni verseny négyszer 40 méter (mell-, hát-, oldal- és magyar-uszás), hölgyek staféta-versenye háromszor 40 méter (mell-, hát- és magyar uszás), 100 méteres hátuszás handicap, staféta-verseny négyszer 40 méter (mell-, hát-, oldal- és magyar-uszás), old boys staféta-verseny háromszor 40 méter.

Nevezések november 30-ig Hajós Miklós címére (V., Bank-u. 3.) küldendők, Díjazás a főversenyekben diszitett nagy ezüst, a többi versenyben pedig nagy ezüst érem.

Az összes fővárosi és vidéki elemi-, polgári-, közép-,
felsőbb leány-, kereskedelmi és magán iskolákban

használatban levő

TANKÖNYVEK ÉS SEGÉDKÖNYVEK

a legújabb kiadásokban kaphatók

**Magyarország legrégibb és legnagyobb
TANKÖNYVKERESKEDÉSÉBEN:**

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

BUDAPEST, VI. Andrásy-út 21. szám.

Postai megrendelések a beérkezés napján elintéztetnek.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lekések-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak $\frac{1}{4}$ —20 évig terjedő időre havi, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és egész évi tőkekamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enquéte értelmében tőkésitem a jövedelmet.

4% ! 4% ! 4% ! 4% !

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre, földek-, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvizek és egyéb források és kőbányákra, a becsérték $\frac{3}{4}$ részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban a a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen fenti műveleteket elsősorú bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust.

Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED
BUDAPEST, V., Koháry-utca 19.
Telefon-Interurban 46—31.

PÉNZ!

PÉNZ!

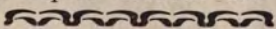
A Magyar Nép Művészete

szakértők és művészek
közreműködésével írta

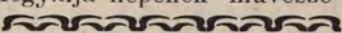
MALONYAY DEZSŐ.

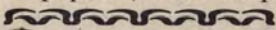

ÖT KÖTETBEN, TOBB SZÁZ
POMPÁS SZINNYOMATÚ
TÁBLÁVAL ÉS MŰMELLÉK-
LETTEL; EZREKET MEGHA-
LADÓ A SZÖVEG KÖZÉ
ccc NYOMOTT KÉPPÉL. ccc

KIADJA:
A
FRANKLIN-TÁRSULAT
BUDAPESTEN.

A most megjelenő első kötet a kalotaszegi vidéket, annak népét, viseletét, falusi életét, építészetét pásztor- és iparoskészségeit, házi iparművészetét (szövés, fonás, varrás, himzés, agyag-, fa-, csont-, bőr-, fémművesség, szobrászat stb.), templomait, temetője művészetét s népies eredetű műemlékeit ismerteti.

Az ezrekre menő illusztrációk a helyszínen gyűjtött és készült rajzok, tervek, fényképek kitűnő reprodukciói. A fejléc- és záróléc-ek, szövegképek, műmellékletek, színes műlapok sokasága olyan változatossá teszi a munkát, hogy hozzá hasonló gazdaságú eddigelé nem jelent meg a magyar könyvpiaczon.

A II. kötet az erdélyi székelység és Torockó, a III. a duntúli magyarság, a IV. és V. pedig a Nagy-Alföld, a Felvidék és az északkeleti Hegyalja népének művészetéről fog szólni.

A munka albumszerű nagy kvartalkú kötetekben, rendkívül finom papíron, ritka szép betűvel jelenik meg.

az öt kötetből álló fényes
« kiállítású mű ára diszes »
« « kötésben 120 korona. » »

Megrendelhető két koronás havi
« részletfizetés ellenében is. »

LAMPEL R.
könyvkereskedése.
(WODIANER E. és FIAI) részvénytársaságnál Budapest,
VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekujv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Mágy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Rányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljai helyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvárdéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E.

A szülők és a testi nevelés

A fővárosi iskolák tanári szobáiban sokszor halljuk a szülők panaszát, hogy gyermekeik a sok labdarugás miatt buknak el; télen meg a korcsolyázás ellen hangzik a panasz. Nem kell tehát csodálkozni, ha tanáraink közül sokan ellenszenvvel viseltetnek a tanulók sportolása iránt. Most még azt is tekintetbe kell venni, hogy a versengő egyletek a jó játékos tanulókat, minden miniszteri rendelet ellenére, már a középiskolában lefoglalják maguk számára, sőt mint tanulót nemzetközi mérkőzésekre viszik ki álnév alatt a külföldre.

De csak nem fogják a szülők az ily eseteket, melyekről az iskolai hatóságok mit sem tudnak általában az iskolai testi nevelés rovására írni? sőt ellenkezőleg, az iskolák panaszkodhatnak az ily korán nyilvánosan versenyző ifjak szülei ellen, kik nem szorítják gyermekeiket az iskola által kijelölt korlátok közé, kiknek gyermekei az iskolai rend és fegyelem ellen szülői támogatással törnek. Persze, mikor a korán sportoló, versenyző gyerek a vizsgákon rendre bukik, a szülők első sorban a tornatanárnak esnek, hogy miért öntött kedvet a fiuba a testgyakorlatok iránt, miért nem tudja az ifjusági verseny-győzelmekben hiusá-

gos vággyá kifejlődött dicsőség utáni törekvést mérsékelni.

Mindezen visszás helyzeteknek az oka legkevésbé a tornatanár. Hisz épen a tornatanításnak az a legszebb célja, hogy olyan ifjakat neveljen, kik a középiskola bevégezése után maguk kedvükből is folytathassák testük edzését és ápolását. — Ha a tornatanár buzgalmának, lelkesítésének olyan az eredménye, hogy a még magát vezetni nem tudó ifju túlzásba téved, úgy itt az ellenőrzés a baj meggátlása a szülőket illeti. Hanem hány szülő törődik annyira nagyobb gyermekeivel, hogy az félreutrá ne tévedne. És hány szülő ért annyit a testi neveléshez, hogy gyermekeit maga vezethetné. — Az a legnagyobb baj, hogy nincs még családinkban a testgyakorlatoknak semmi tradíciója; vagyis az apa az apjától nem tanulhat semmit, hogy azt fiának adná által. Még nincsen nemcsak a családban, de még a tisztán tornatanár szakkörökben, sem az ifjusági testnevelésről, annál kevésbé a testgyakorlatokról egy állandósult, egyöntetű felfogás. Ahány valamit magáról tartó tornatanár van, az mind valami saját találmányu gyakorlaton töri a fejét, vagy legalább külön rendszere és módszere van. Ezt nem mondjuk a csak jóra törő tornatanárok gáncsolásául, hanem a való helyzet jellemzé-

séül. Még azt jegyezzük meg röviden, hogy e helyzetet nagy részben a tornareform óta lefolyt rövid idő és tornatanításunknak még vérré nem vállalása okozza.

A magyar műveltebb családban, hol a műveltség mellett jó mód is volt, eddig legalább a vivást és lovaglást tanították a nagyobb fiuknak. Ma már ez is megy ki a divatból. Még pedig azért, mert a szülők a vivást nagyon helytelenül a krakélerségre való képesítésnek tekintik.

Azt pedig hiába várják a szülők az iskolától, hogy rövid időn belül a mindennapi testgyakorlatokra módot adjon a mai iskola, ha csak nem az internátus keretében. Azért a mi hiányos családi nevelésünk egyenesen megkívánja az állami internátusok szervezését és a felekezeti javítását. — Nálunk a felekezeti internátusoknak, a sok híres kollégiumnak olyan multja van, amelyből kialakulhat a legtökéletesebb iskola.

Sokat dicsérjük az angol testi nevelést, de azt elfelejtjük, hogy a rendes iskolai testi nevelésünk magasán felül van az angol bejáró iskolák testi nevelésén és amit az angolok dicsőt produkáltak, azt csak az internátusi szabadjáték é tradicionális családi nevelésnek tudhatjuk be. — Nálunk ez nincsen meg, de ez nem is teremthető meg egyhamar. Ami a legjobb reményekkel kecsegtethet e téren az miniszterünknek az internátusi nevelésre fordított gondja, melyből sokat várunk. Nem habozunk kimondani, hogy a jól vezetett internátus a jövő iskolája. A mi társadalmunk csak a bab mellett koplaló diákok kollégiumát, vagy drága pénzen bizonyítványt adó magán internátusokat ismeri. Biztosan remélhetjük, hogy az Apponyi Albert gr. által szervezendő internátusaink eltérnek a régi sablonktól s valóságos nemzeti iskolák lesznek, hol a testi nevelés is családi otthont fog találni.

Az ily iskolákban fog majd a hagyományos testi nevelés kifejlődni és behatolni a családba, hogy ott is gyökeret verjen.

A középiskolai tornafelügyelet.*)

A testnevelésre közoktatási kormányunk már jó idő óta fordít fokozott figyelmet; elég ha megemlítjük az ifjusági tornaversenyeket és a kötelező játékdélután, amelynek létesítése érdekében magam is eleget kardoskodtam orvosokkal — tanárokkal szemben. A tornának rendszeres felügyelete azonban parlagon hevert és egy-két év előttig csak egymagam, mint az országos közoktatási tanács egyedüli orvostagja, néztem a tornát és játékot azon iskolátogatások alkalmával, amelyekkel a tanács tagjait évente megbizzák és amire nagy szükség van. Hogy is tudna a közoktatási tanács jó tanterveket készíteni, ha az ország tanügyi állapotát nem ismerné?

Mult évben néhány elismert szakférfit bizott meg a közoktatási minisztérium a torna állapotának tanulmányozásával, de csak a középiskolákban. A mult hóban a középiskolai ügyosztályban tartott értekezletből kifolyólag, ez évben még sokkal több szakférfit fognak ezzel megbizni, akik sokkal több iskolában fogják a felügyeletet gyakorolni és a tapasztalatokról jelentéseikben beszámolni. Minthogy az utiköltségeken és csekély napidíjon kívül más anyagi elismerésben nem részesülnek, szóval minthogy inkább „Dicsőség-ből“ dolgoznak, a testi nevelés minden barátja csak örömmel üdvözlölni készségüket, amelylyel ezen feladatra vállalkoztak.

Más kérdés, vajjon a rövidre kiszabott idő, esetleg egy-két óra alatt egy nagy intézetben a testi nevelés állapotáról kellő képet nyernek e? Igen gyakorlott szem és nagy tapasztalat szükséges, hogy ezen cél elérhessék, nemkülönben legalább egy-egy óra minden osztály számára. Én mindig a rendes órarend szerint a megszokott módon végeztettem a gyakorlatokat, mindennemű befolyástól óvakodva, önmagamban összehasonlítva a különböző hazai intézeteket egymás között és a külföldiekkel. Bár egyes hazai intézetekben igen szép tornát láttam, amelyek nem egy külföldivel szemben megállják az összehasonlítást, oly képet soha sehol nem láttam, mint a stockholmi középiskolában 1899-ben, tehát jóval előbb, mint a miniszteri bizottság, amely csak az idén járt fenn, de amely csak az elemi tornát láthatta (a tornatanári tanfolyamén kívül).

Részemről azt tartom, hogy idővel, sőt csakhamar be fog bizonyosodni, miszerint a torna felügyeletével nem lehet csak úgy mellékesen megbizni a szakférfiakat. Idő, legalább 2—3 nap kell, hogy egy kisebb középiskola tornaoktatásáról teljes képet kapjanak és így végeredményben vagy csak kevés iskolára lehet évente szoritkozni, vagy csak nagyon futólagos lehet a jelenlegi módon megbizott szakfelügyelők látogatása. Hosszabb időn keresztül vagy pedig sűrűn, egyik sem

*) Az „Egyetértés“-ben megjelent eme tartalmú cikkre még visszatérünk. Szerk.

lehet távol vagy a saját hivatala megszenvedti vagy pedig a saját intézete, amelynél mint tornatanár működik és ahol a helyettesítéséről kell gondoskodni.

Másrészről azonban az idő, amelyben a látogatás tehető, föltéve, hogy egyuttal a játékdélutánokról is óhajtának meggyőződést szerezni, igen rövid, mert játék csak szeptemberben és októberben, ezután áprilistól kezdve folyik. Ősszel, tanév elején még nem igen lehet sokat látni. Tavasszal akadályoznak sokszor a husvéti és pünkösdi ünnepek, a VIII. osztály osztályvizsgálói és ma már megrövidített írásbeli érettségije, nemkülönbén a gyakori esőzések és június elejétől kezdve az évvégi vizsgák. Mindez ellene szól a rendes tornafelügyelők kinevezésének.

De tegyük föl, hogy mindezen technikai nehézségeket sikerül legyőzni, hogy sikerül évente sok középiskola testnevelésébe alapos betekintést szerezni, felmerül a további kérdés, mi haszna lesz ebből az illető intézeteknek? Magam is láttam elég gyenge vagy a szakával nem törődő tornatanárt, aki ifjaiba lelkesedést önteni nem tudott, aki a tárgyát nem tudta. Az ilyet a röpké látogatás meg nem változtatja, bármily jó utasításokat, fölvilágosításokat kap a látogató felügyelőtől. Tavozása után ismét folytatja régi eljárását, most már azon biztos reményben, hogy legalább több esztendeig békessége lesz.

Amint az oktatás többi ágaiban belátták, hogy nem a jó ellenőrzés, hanem a jó tanítás a fő, úgy itt is a fő suly a jó tornatanítóra és tornatanárra helyezendő, aki magától is megteszi kötelességét, aki új irányokban képes dolgozni és akitől a látogató tanulhat. Így szép dolgokat láttam például a szegedi állami főreáliskolában, a marosvásárhelyi református kollégiumban.

Jó tornatanító csakis jobb fizetés és jobb kiképzés mellett kapható. Ma, amikor az érettségit végzett ifjunak még egy évig torna-tanfolyamot kell végigcsinálnia, nem képes azt elérni, mint hasonló képzettségű ifjak a tisztviselői pálya egyéb nemeiben, hogyha elérheti, úgy csak irtózatossá sok munkával, különórákkal, játékdélutánokkal. Nem csoda, ha a tulsok munkában kifáradva, közönyösen végzi a dolgát. Arra kellene törekedni, hogy a rendes tanárok fizetését megközelíthessék, ha már el nem érhetik, mindenesetre azonban legalább oly előmenetelben és nyugdíjban részesülhessenek, mint más hivatalok hasonló előképzettségű tagjai. Ha jó a fizetés, sokkal többen fognak a tornatanári pályára menni, akkor a jelentkezők között válogatni lehet és nem kell, mint igen sok helyen, elemi képzőt végzett tanítókkal megelégedni.

A jobb kiképzés a másik feltétel. Ez nem akar vád lenni a Nemzeti Tornacsarnokkal szemben, amely mint magánintézet foglalkozik a tornatanítók kiképzésével. Ellenkezőleg, az általa egy évi tanfolyamokban kiképzett és egy időn át tovább is kötelességében tartott tornatanárok képezik a vezető-elemet, akik a többiek

felett messze állanak. De egyrészt anomália, hogy nem az állam képezi ki a tornatanítókat, mint egyéb országban, másrészt képzelhető jobb és nevezetesen teljesebb kiképzés is. Elég csak a svédországi példára hivatkozni, amelynek stockholmi intézetében két év alatt képezik ki a legjobb tornatanárokat az egész világon. Ha a testgyakorlat minden nemében teljesen kiképzett egyéneket óhajtunk, akik kellő tudományos alappal bírnak és akik hivatalosan is a tanári címet kaphatják, akkor a két éves tornatanári kiképzés mellett kell állást foglalni — a mainál jobb fizetés alapfeltétele mellett. Igaz, egy emberéltig fog tartani, amíg minden intézet kellően kiképzett tornatanárral ellátva lesz, de Rómát sem építették egy nap alatt és a testi nevelés fontos érdeké megérdemli. A tornatanafolyam tanárai egyuttal felügyelői lehetnének volt tanítványaiknak.

Eddigél teljesen figyelmen kívül hagytuk, hogy tornáztatás voltaké az egészség érdekében történik. „Egyedül ezen tárgy az, amely kizárólag az egészség érdekében műveltetik“, mondta már Fodor tanár és amióta testnevelés van Magyarországon, az orvosok mindig az első rangban küzdöttek érdekében. Az iskolai tornának is az egészség, a test arányos és helyes fejlődése érdekében kell történnie. E tekintetben az iskolaorvosra háramlik rendkívül fontos feladat, amelyet ezideig csak azért nem teljesíthetnek, mert közoktatási kormányunk az iskolaorvosok szakadatlan kiképzését fontosabbnak tartja, pedig állásnélküli van már 500-nál több, mint az iskolaorvosok 400 koronás „tiszteletdíjának“ csufolt fizetésének fölemelését.

Már a tornafölmentések megadása egy rendkívül fontos teendőjük, főleg, ha nem elégszenek meg az egyszeri fölmentésekkel a tanév vagy félév elején, hanem még az időszakos fölmentések ügyét is kezükbe veszik. Szigoruan keresztül kellene vinni, hogy a tornatanár csakis egyes órák alól menthet föl és mihelyest a legközelebbi órán ismét jelentkezik, föltétlenül az iskola orvosához volna utasítandó. Mihelyest látják a tanulók, hogy az orvos lelkesen pártolja a testgyakorlatot, tudatára ébrednek a fontosságának. Nem egy szülőt tudtam rábírni, hogy a testgyakorlat fontosságára utalva, a semmis okból kért torna-fölmentéstől elálljon. Azok a panaszok, hogy sok a torna fölmentés, amely a multkori minisztériumi értekezleten fölhangzott, nem volna szabad fölmerülni, bár kérdés, jogosult-e.

Tovább megyek! Az iskolaorvos feladata egyuttal állandóan meggyőződni, vajjon a tornaoktatás az egészség érdekében történik-e? Főleg, amióta a mindenféle versenyek oktalan tréningek szülőoka lett, a mióta minden tornatanár arra törekszik, hogy intézete győztesnek kerüljön ki, szükség van erre a fékezésre annál is inkább, mert sok, főleg erős tanulók, könnyen hajlanak a tulhajtásra. A későbbi életkornak nem egy baja itt veszi kezdetét, nevezetesen a szívek és vérereknek elváltozásai. Viszont nem egy tanulóra nézve sok a rendes torna. Akárhányat kell a torna egyes

nemei alól felmenteni, főleg a szédülésről panaszkodókat a szertorna alól. S tényleg megtörtént, hogy egy tanuló, pedig fölmentve volt, mégis a saját akaratából tornázott és szerencsésen lebukott a bakról.

Jelenleg egyetlen egy iskolaorvos sem gyakorolja rendszeresen a tornaórák látogatását, legfeljebb véletlenül, vagy ha nincs jobb dolga. Nem is lehet tőle követelni, hogy a „dicsőség“-ért a kenyérkeresetében kárt szenvedjen. Pedig nem kellene egyéb, mint havonta egyszer minden osztály egy teljes tornaóráján jelen lennie, egy tanév alatt 9–10-szer és így minden iskolaorvos teljes betekintést fogna nyerni abba, vajjon a tornaoktatás az egészség érdekeinek kellő szemmel tartásával folyik-e?

Ez nem akar a tornatanár rendes munkájának ellenőrzése lenni. Ő végzi a testgyakorlatot a saját szempontjából, törekedve mentől nagyobb eredményekre szert tenni, míg az iskolaorvos tisztán a saját szempontját tartaná szem előtt, amelyeknek kiegyeztetése együttes megbeszélés feladata lenne.

Más ok is teszi kívánatosá az iskolaorvosok részvételét a testgyakorlásban. Ha azt akarjuk, hogy orvosaink legyenek, akik a tornaoktatásba beleszólni tudjanak, akkor okvetlenül módot és alkalmat kell nyújtani, hogy avval foglalkozhassanak. Így Ottó József, a svédországi utjáról beszámolva, nem egyszer hivatkozik az orvosi döntés fontosságára. Ritka orvos jut azon helyzetbe, hogy, mint én, úgy a külföldön, mint hazánkban tanulmányozhassa a testgyakorlást: nem is igen fog más orvos ilyen ki nem fizető tanulmányutakra vállalkozni, ha csak „dicsőségből“ nem.

Az iskolaorvosokat ezért persze szintén díjazni kellene. Egy VIII osztályu gimnáziumban hetenként két osztály tornaóráján kellene az iskolaorvosnak jelen lennie, amiért két óradíjat kapna. A költség mindenestre csekélyebb lenne, mint a tornafelügyeleték jelenlegi módjáért és ami fő, sokkal hasznosabb lenne ennél. Felette kívánatos lenne, ha a miniszterium ez irányban is tenne kísérletet és az értekezletre az orvosokat szintén meghívná.

Dr. Juba Adolf.

Iskolák, főiskolák.

Tisztújítás. A Muegyetemi Athletikai és Football-Club ezévi tisztikara a következőképpen alakult meg: Tanár-elnök: Rényi József dr.; müegyetemi tanár; tanár-alelnök: Maróti Géza müegyetemi szobrásztanár; Ifjusági elnök: Csáky István gróf; ifjusági alelnökök: Karkas Rezső és Fabinyi József; főtítkár: Moór Jenő; segédtítkárok: ifj. László A. és Joanovits József; pénztáros: Vargha János; háznagy: Garzó Mátyás; jegyző: Martiny Géza; gondnok: Löbl Sándor; szakosztályi elnökök: athlétikára: Hajdu Pál, uszásra: Fülöp

Károly, footballra: Reichardt Ottó, tornára: Gara Aurél, vivásra: ifj. Spiegelhalter Lajos, pin-gongra: ifj. László A. Az [iparművészeti osztály elnöke Gnädig Sándor lett. A klubnak erre az iskolai évre is sikerült megnyernie az athlétikai és a tornatréning vezetésére Holits Gábor kiváló tornatanárunkat, ki a klub pompás emberanyagával a múlt évben oly szép eredményeket ért el.

Birkózás. Hatalmas sportélet lüktet a Muegyetemi Athletikai és Football-Clubban, ahol a pálya-athletika megszűntével megkezdődött a birkózás, melyet hetenként három délután 4–7-ig legkiválóbb mesterreink egyike, Holubán József tanít s nagy ambícióval készíti elő MAFC. gárdáját a Debreczenben tartandó főiskolai birkózó bajnokságra.

Főiskolai birkózó bajnokság. A Debreczeni Akadémiai Athleta-Club december hó 8-án délután 1/23-kor rendezi az akadémia tornatermében első főiskolai birkózó bajnokságát a következő programmal:

A birkózók három súlycsoport szerint küzdenek: 70 kilogrammig könnyű, 70—85-ig közép s ezen felül nehéz súlycsoportban. A könnyű és középsúlynem Magyarország főiskolai birkózó bajnokságáért, a nehéz súlynem — országos nyílt szám — pedig Debreczen szab. kir. város bajnokságáért küzd. Az első bajnoki ezimet, aranyérmes bajnoki szalagon s tiszteletdíjat, a helyezettek pedig ezüst-, illetve bronzplakettet nyernek. A főiskolai bajnoki mérkőzésben részt vehet minden hazai főiskola rendes hallgatója (vagy azok, akiknek abszolutóriumok óta még két év nem telt el) főiskolai egyletének színeiben, ahol pedig a főiskolában testedző egylet nem áll fenn, ott az illető főiskola színei kötelezők. Debreczen bajnokságáért küzdhet minden hazai sport-egylet amateur-tagja. Nevezések 4 korona tét mellékelésével Székelyhidy Béla titkár (ev. ref. collegium) címére küldendők.

A Gyógyszerész ifjusági S. C. diszelnökei. A Gyógyszerész Ifjusági Sport-Club december közepén nagy-szabásu vivóestélyt rendez a Fodor-féle vivóteremben, amelyre az előkészületek már javában folynak. A klub a napokban tisztelgett Bayer Antal, a Magyarországi Gyógyszerész-Egylet elnökénél és Muzsa Gyula országos képviselőnél, hol a klub nevében Szalai Miklós titkár tolmácsolta az egylet kérelmét, hogy a diszelnökségeket fogadják el. Ugy Bayer, mint Muzsa párfogásukról és rokonszenvedésükkel biztositották a klubot és a diszelnökséget készséggel elfogadták.

Nemzetközi középiskolai uszóverseny. A II ker. Felsőkereskedelmi Iskolai Sportegyesület és a Magyar Vízisport szerkesztősége által múlt vasárnap délután 1/26 órakor a Rudas-fürdőben rendezett középiskolai nemzetközi uszóverseny sikerrel folyt le. A közönség körében számos tanférfi is láttunk.

Bécsből hét középiskolai tanuló állt starthoz, de a vendégek versenyén kívül, amelyben csak a bécsiek

indultak, más versenyt nem bírtak megnyerni. — A verseny rendezése kifogástalan volt.

A részletes eredmény a következő:

Kezdők versenye. 40 m. (I—IV. oszt.)

1. Bányai József (VIII. ker. gimn.) 51.1 mp.
2. Adorján Géza (IV. ker. gimn.) 31.6 mp.

Főverseny. 60 m.

1. Zsoldos Károly (I. ker. gim.) 35.1 mp.
2. Baronyi András István (IV. ker. gimn.) 69.6 mp.

Kezdők versenye. 40 m. (V—VIII. oszt.)

1. Tetmayer Géza (IV. ker. gimn.) 27.4 mp.
2. Bihar Aladár (IV. ker. gimn.) 29 mp.

Osztályverseny. 40 m. (I—II. oszt.)

1. Wenk János (III. ker. gimn.) 33 mp.
2. Ember Béla (gyakorló gimn.) 33.2 mp.

Juniorverseny. 80 m.

1. Strasser Bódog (V. ker. gimn.) 1 p. 01²/₅ mp.
2. Tolnai Ferencz (gyak. gimn.) 1 p. 02.2 mp.

Osztályverseny. 40 m. (III—IV. oszt.)

1. Kronberg Aladár (IV. ker. gimn.) 29²/₅ mp.
2. Horváth Antal (VIII. ker. gimn.) 30 mp.

Meghívottak versenye. 100 m.

1. Zachár Imre 1 p. 09.5 mp.
2. Ádám Sándor 1 p. 14 mp.

Staféta-verseny. Háromszor 40 m.

1. IV. ker. reál (Ott, Ádám, Rényi) 1 p. 17.4 mp.
2. IV. ker. gimnázium (Baronyi, Breslmayer, Schwendtner) 1 p. 20 mp.

Osztályverseny. 60 m. (V—VI. oszt.)

1. Baronyi András István (IV. gimn.) 41.2 mp.
2. Friedmann Tibor (VI. ker.) 42 mp.

Osztályverseny. 80 m. (VII—VIII. oszt.)

1. Zsoldos Károly (I. ker. gimn.) 56.6 mp.
2. Ádám Sándor (IV. ker. reál) 59.1 mp.

Melluszás-handicap. 80 m.

1. Agulár Gy. (VII. ker. gimn.) 2 mp. hátrány, 59.8 mp.
2. Pölzel J. (VIII. ker. gimn.) 2 mp. hátrány, 1.01 mp.

60 méteres handicap.

1. Freund J. (Ág. ev. gimn.) 6 mp. hátrány, 50 mp.
2. Tetmayer G. (VII. ker. gimn.) 5 mp. hátrány, 50.4 mp.

Vendégek versenye. 100 m.

1. Werber József (Bécs) 1 p. 38.4 mp.
2. Eidlitz Ferencz (Bécs) 1 p. 40 mp.

Hátonuszás-handicap. 60 m.

1. Agulár Gy. (VII. ker. gimn.) serath. 59.9 mp.
2. Toldi Ödön (VII. gimn.) 6 mp. hátrány.

200 méteres handicap.

1. Nagy G. (II. ker. gimn.) 6 mp. hátrány, 2 p. 11 mp.
2. Széchy Dezső (III. ker. gimn.) 3 mp. hátrány.

Staféta-verseny. Háromszor 40 méter (Mell-, hát- és magyar uszás.)

1. VII. ker. gimnázium (Toldi, Kovács, Hentaller) 1 p. 26.8 mp.
2. II. ker. reál (Erdődy, Gööz, Zachár) 1 p. 27 mp.

Labdarugás.

A Magyar Labdarugó Szövetség bajnokságai. Az első osztályu bajnokság őszi fordulójának végeredménye a következő:

A csapat neve	Adott goalok	Kapott goalok	Pontszám
Magyar Testgyakorlók Köre	28	7	15
Magyar Athletikai Club	39	10	14
Ferencvárosi Torna-Club	36	21	10
Budapesti Torna-Club	40	14	9
Ujpesti Torna-Egyesület	11	18	8
Budapesti Atlétikai Club	13	33	6
Fővárosi Torna-Club	15	29	3
Törekvés Sport-Egylet	9	21	3
Typographia Sport Club	6	44	2

A II. osztályu bajnokság őszi fordulójának végeredménye a következő:

A csapat neve	Adott goalok	Kapott goalok	Pontszám
33 Football-Club	51	8	15
Nemzeti Sport-Club	27	11	11
Ujpest-Rákospalotai A. K.	27	23	10
Kereskedelmi Alkalm. O. E.	14	20	6
Magyar Uszó-Egyesület	14	21	6
Kőbányai Torna-Egyesület	10	28	4
Tisztviselők Labdarugó Egylete	6	22	3
III. ker. Torna- és Vivó-Egylet	6	21	2

Az első osztályu csapatok szövetségi díjának vezető helyén a Budapesti Torna-Club második csapata, míg a II-od osztályu szövetségi díj vezető helyén a Magyar Uszó-Egyesület második csapata szerepel.

Torna, atletika, vivás

Tornázás. A Budapesti Atlétikai Club ezuton is felkéri a társegyesületeket és tagjait, hogy mindennemű közleményt Sarlós Dezső titkár címére (V., Honvéd-utca 28. III. 2.) intézzenek. A B. A. K. új, modern tornaszerekkel felszerelt tornatermét november 16-án, szombaton este fél kilencz órakor ünnepélyesen megnyitotta (VII., Dohány-utca 32.) A klub torna- és birkozó-estéjét hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton tartja meg.

A Typographia Sport Clubban november 29-én, pénteken este kezdette meg a rendszeres tornászást az egyesületnek a Kmety-utcai elemi iskolában levő tornatermében Nyisztor János okl. tornatanár vezetése mellett.

Az Óbudai Torna-Egylet szombaton este nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében tartotta meg második országos tornaversenyét. A verseny rendezése mintaszerű volt. a három, a helyszínén felkért bíró: Bábel Rezső, Bozó József, Kmettykó János hivatásuknak teljesen megfeleltek. Eredmények:

Ifjusági verseny. (Magas nyujton.) 1. Gruber Kálmán (O. T. E.) $41\frac{1}{4}$ pont. 2. Téry Ödön (M. T. K.) 41 pont. 3. Nemeckay Ferencz (B. T. C.) $38\frac{3}{4}$ pont. 4. Szalay József (M. T. K.) $36\frac{1}{4}$ pont. — 10 induló.

Képzettek versenye. I. Korlátón: 1. Szabó Kálmán (B. T. C.) 43 pont. 2. Nyisztor János (M. T. K.) 34 pont. 2 induló. — II. nyujton: 1. Szücs Vilmos (B. T. C.) 44 pont. 2. Hellmich Ottó (O. T. E.) $40\frac{3}{4}$ pont. 3. Reichmann Zsigmond (M. T. K.) $36\frac{1}{4}$ pont. 6 induló. — III. Lovon: 1. Reichmann Zsigmond (M. T. K.) 24 pont.

Az Óbudai Torna-Egylet december 8-án, vasárnap, este $\frac{1}{2}6$ órakor tartja disztornázását a III. ker. Kórház-utcai elemi iskola tornatermében. Mint Magyarországon eddig még be nem mutatott gyakorlatok, a következők szerepelnek: Szabadgyakorlatok katonazene ütemeire. Hölgyek tornázása zászlókkal Ifjusági tagok szabadgyakorlata kézi támfával. Fokozatos gyakorlatok háromkapás lovon.

A Magyar Athletikai Club diszlakomája. A M. A. C. diszlakomája, amely a hagyományos napon, december 1-én lesz a Nemzeti Lovardában lévő klubhelyiségben, nagy látogatottságával méltó kifejezője lesz a M. A. C. élénk sporttevékenységének megfelelő társadalmi életnek. A lakomára az idén is meghívta a klub

közéletünk több, a klubon kívül álló egyéniségét is, kik a sport társadalmi mozgalmainak irányításában tevékeny részt vesznek. Az ünnepély szónoka Muzsa Gyula orsz. képviselő lesz.

Birkozó-verseny Fiumében. A Fiumei Atlétikai Club november 24-én Fiumében a Deák-szálló nagytermében nagyszámu közönség jelenlétében sikerült házi birkozó versenyt rendezett, mely a következő eredménnyel végződött:

1. Erbisti N. (M. T. K.)
2. Tetteles H. (M. A. C.)
3. Mathiasko K. (M. A. C.)
4. Sterk II. (M. T. K.)

Az „Auto“ birkozás bajnoksága. Az Auto című francia sportlap által kiirt nemzetközi birkozó-verseny döntőküzdemeire a következő mesterek jogosultak: Paul Pons, Raoul de Rouen, Romanoff, Lassartesse, Koch, Constant le Marin, Cajeaux, Charles d'Anvers, Oscar Schneider, Jankovszky, Küschke, Omer és Amalhou.

A Törekvés sportestélye. A Törekvés Sport-Egylet mult szombat este fényesen sikerült nehéz athletikai házi versenyt rendezett. Különösen tetszett a Wiegand János mester, Vörös György kapitány és Gálfalvi Kálmán által bemutatott gyakorlatok.

Az eredmények a következők:

Kezdők sulyemelése (9 nevezés.)

1. Maróthy József.

Haladók sulyemelése. (8 nevezés.)

1. Löwenrosen Károly.

Könnyüsulyu birkozásban. (9 nevezés.)

1. Hudák János bajnok.

Nehézsulyu birkozásban. (4 nevezés.)

1. Löwenrosen Károly.

A díjakat szép buzdító beszéd kíséretében Brüll Alfréd osztotta ki.

A vivóiskolák Országos Szövetsége november hó 17-én tartotta Hadik-Barkóczy Endre gróf elnökle alatt évi közgyűlését, amelyen az alapszabályok módosításán, az új tisztikar megválasztásán kívül a szövetség jövő irányát tárgyalta. Az eddigi Országos Vivó-Szövetség cím helyébe, ezéjának jobban megfelelő: Vivóiskolák Országos Szövetsége címet vette fel. Elnök lett: Hadik-Barkóczy Endre gróf, alelnök (új): Baráth Kálmán nyugalmazott honvédőrnagy, a régi vivógárda egyik oszlopos tagja és ifj. Darányi Kálmán, főtitkár: ifj. Mándy Lajos, titkár: Sierbián Iván, pénztáros: ifj. Berinkegy Gyula, ellenőr: Schwarz Tibor dr., jegyző: Kratochwilla János, ügyész: Keresztessy József dr., orvos: Tóth Gy. dr.

Az összes fővárosi és vidéki elemi-, polgári-, közép-,
felsőbb leány-, kereskedelmi és magán iskolákban

használatban levő

TANKÖNYVEK ÉS SEGÉDKÖNYVEK

a legújabb kiadásokban kaphatók

**Magyarország legrégibb és legnagyobb
TANKÖNYVKERESKEDÉSÉBEN:**

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

BUDAPEST, VI. Andrásy-út 21. szám.

Postai megrendelések a beérkezés napján elintéztetnek.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lekeszek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, **nyugdíjjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak** és magánosoknak $\frac{1}{4}$ —20 évig terjedő időre havi, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és egész évi tőkekamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enquéte értelmében tőkésítem a jövedelmet.

4%! **4%!** **4%!** **4%!**

Jelzálog hitel!

500 koronától feljebb I. II. és III. helyre, földek-, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvizek és egyéb források és kőbányákra, a becsérték $\frac{3}{4}$ részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban a a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! **Szolid** alapon és **gyorsan** eszközlöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust.

Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, V., Koháry-utca 19.

Telefon-Interurban 46—31.

PÉNZ!

PÉNZ!

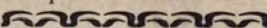
A Magyar Nép Művészete

szakértők és művészek
közreműködésével írta

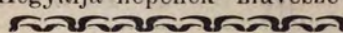
MALONYAY DEZSŐ.

ÖT KÖTETBEN, TOBB SZÁZ
POMPÁS SZINNYOMATÚ
TÁBLÁVAL ÉS MŰMELLÉK-
LETTEL; EZREKET MEGHA-
LADÓ A SZÖVEG KÖZÉ
ccc NYOMOTT KÉPPÉL. ccc

KIADJA:
A
FRANKLIN-TÁRSULAT
BUDAPESTEN.

A most megjelenő első kötet a kalotaszegi vidéket, annak népét, viseletét, falusi életét, építészetét pásztor- és iparoskészségeit, házi iparművészetét (szövés, fonás, varrás, himzés, agyag-, fa-, csont-, bőr-, fémművesség, szobrászat stb.), templomait, temetője művészetét s népies eredetű műemlékeit ismerteti.

Az ezrekre menő illusztrációk a helyszínen gyűjtött és készült rajzok, tervek, fényképek kitűnő reprodukciói. A fej- és záróléczek, szövegképek, műmelléletek, színes műlapok sokasága olyan változatossá teszik a munkát, hogy hozzá hasonló gazdaságú eddigelé nem jelent meg a magyar könyvpiaczon.

A II. kötet az erdélyi székelység és Toroczkó, a III. a duntúli magyarság, a IV. és V. pedig a Nagy-Alföld, a Felvidék és az északkeleti Hegyalja népének művésztéről fog szólni

A munka albumszerű nagy kvartalkú kötetekben, rendkívül finom papíron, ritka szép betűkkel jelenik meg.

az öt kötetből álló fényes
« kiállítású mű ára diszes »
« « kötésben 120 korona. » »

Megrendelhető két koronás havi
« részletfizetés ellenében is. »

LAMPEL R.
könyvkereskedése.

(WODIANER E. és FIAI) részvénytársaságnál Budapest,
VI., Andrassy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.